

Navštívil nás vynálezce CyberKnifu!

J. R. Adler na snímku vpravo.

Ve dnech 24. a 25. 5. 2010 navštívil Fakultní nemocnici Ostrava profesor neurochirurgie a vynálezce CyberKnifu John R. Adler! Prohlédl si modernizovanou Onkologickou kliniku FNO, jejíž

součástí špičkový robotický ozařovač je, zúčastnil se i radiochirurgického workshopu. V úterý 25. 5. pak v novém přednáškovém sále kliniky promluvil o stereotaktické radiochirurgii.

Perinatální úmrtnost v Moravskoslezském kraji je poprvé v historii pod celostátním průměrem. Více na str. 5.

Pod mikroskopem

FNO je druhým nejlepším zaměstnavatelem v kraji!

Již posedmé byla letos vyhlášena prestižní soutěž Zaměstnavatel roku, která je zaměřena především na hodnocení personální práce v jednotlivých oblastech, jako např. vzdělávání a rozvoj zaměstnanců, kariérní růst, systém odměňování a řízení výkonu, efektivita personálního řízení a konkurenceschopnost nemocnice, firemní kultura a hodno-

ilustrační foto

ty a další. Hodnocení proběhlo ve všech 14 krajích České republiky a **v rámci Moravskoslezského kraje získala Fakultní nemocnice Ostrava 2. místo** za společnosti ArcelorMittal. Na třetím místě se umístila firma Hyundai. „Základ úspěchu je především v zaměstnancích. Ti vzali „za své“ základní hodnoty a cíle nemocnice a především úkoly, které jsou pro letošní rok nastaveny,“ hodnotí úspěch nemocnice Ing. Lenka Nétková z Útvaru náměstka ředitele pro personální řízení. „Zpětným potvrzením, že tomu tak opravdu je, mohou být například výborné výsledky v šetření spokojenosti našich pacientů, soudržnost pracovních týmů v krizovém řízení, růst erudice zaměstnanců nebo zapojení do vědeckých a výzkumných projektů,“ pokračuje Ing. Nétková a dodává, že získané 2. místo vnímá současně i jako výzvu pro další zlepšování procesů personálního řízení v nemocnici. - hal -

Audit JCI

Ve dnech 28. 6. až 2. 7. 2010 proběhne ve Fakultní nemocnici Ostrava akreditační audit Joint Commission International (JCI), který prověří kvalitu a bezpečí služeb a posoudí soulad nemocničních postupů s požadavky mezinárodních akreditačních standardů JCI.

Více na stranách 3 a 4.

Dar Nadačního fondu Evraz

Ve středu 5. května 2010 převzala Klinika dětské neurologie FNO nový špičkový sonografický přístroj, dar Nadačního fondu Evraz v hodnotě 1,5 mil. Kč. Na klinice, která je jediným zařízením svého druhu v kraji, je ročně hospitalizováno 1200 dětských pacientů, ambulantních vyšetření je v průběhu roku provedeno zhruba 15 500. Sonograf přispěje k zvýšení komfortu vyšetření mnoha neurologicky diagnostikovaných dětí. Více na str. 3.

Figarova svatba

Přednáškový sál Onkologické kliniky FNO se 19. května rozezněl tóny Mozartovy opery Figarova svatba. Vybrané scény ze světoznámého díla představili hospitalizovaným pacientům kliniky studenti Fakulty umění Ostravské univerzity. Šlo o první představení z cyklu uměleckých vystoupení, která Fakultní nemocnice Ostrava chystá pro pacienty kliniky ve spolupráci s projektem Ostrava 2015. (pokračování na straně 6)

Ocenění za publikační činnost – str. 4.

Hračky z celního skladu teď dělají radost nemocným dětem

Říká se, že všechno zlé je k něčemu dobré... Důkazem toho je i 109 sad na kreslení a 15 sad kostek, které FNO obdržela od Celního ředitelství Ostrava pro své dětské pacienty. Jde o zabavené padělků výrobků prestižních značek, které místo toho, aby byly zlikvidovány, dělají po odstranění ochranných známek radost nemocným dětem. Autorem myšlenky na smysluplné využití zabavených předmětů je zástupce ředitele Celního úřadu Ostrava a ředitel odboru 02 – cel a daní plk. Ing. Richard Cieslar. Použití zboží k humanitárním účelům schválilo Celní ředitelství Hradec Králové, pod jehož pravomoc toto rozhodnutí spadá. - gl -

Daruj krev s Mary Kay

Dne 12. 5. 2010 proběhla v Krevním centru FNO akce Daruj krev s Mary Kay, která se současně konala v osmi vybraných nemocnicích po celé republice. Profesionální poradkyně, které se účastnily této akce v Ostravě, zhodnotily celou akci třemi slovy: „Bylo to SUPER!“ Dárkyně si odnášely

mnoho cenných rad, byly odborně nalíčeny. Pro muže byla přichystaná tombola, kde mohli získat pěkné kosmetické balíčky nebo poukázku na kosmetické ošetření pro své manželky a přítelkyně. Akce se bude opakovat i v dalších letech. - red -

Policisté darovali krev

Na odběrových místech v rámci celého Moravskoslezského kraje se to 26. května jen hemžilo uniformami. Akce **Moravskoslezští policisté darují krev** se setkala i tento rok s velkou odezvou, bezplatně darovat krev přišlo 214 osob. Z toho z Městského ředitelství Ostrava darovalo krev přímo v Krevním centru FNO 22 policistů a civilních zaměstnanců a z Krajského ředitelství policie MSK 32 lidí. Kromě pravidelných dárců krve akce oslovila i ty, kteří se rozhodli darovat krev poprvé – byla jich zhruba třetina z celkového počtu.

Akci zorganizovalo Krajské ředitelství policie MSK ve spolupráci s Krevním centrem FNO. Mezi dárči byl také plk. Ing. Martin Hrinko, Ph.D., náměstek ředitele Krajského ředitelství policie MSK pro

vnější službu (viz foto), podle něj je dobře, že příkladem jdou právě policisté. Těm MUDr. Zuzana Čermáková, primárka centra, poděkovala za opětovnou pomoc. - red -

K nebi se vzneslo čtyřicet pět přání

Fakultní nemocnice Ostrava byla jednou ze tří českých nemocnic, kam v úterý 25. 5. v rámci české kampaně ke Světovému týdnu štítné žlázy zavítala **Robinsonova balónková pošta**. Dětem od dvou

do dvanácti let, nastávajícím maminkám i případnému doprovodu byl na tropickém ostrově, který vyrostl u Kliniky dětského lékařství FNO, věnován pestrý program plný dobrodružství pro všechny Robinsony. V tropické baru byly míchány nealkoholické drinky a ve zdravotnickém stanu poskytl všem zájemcům kvalifikovaný lékařský personál „ostrova“ odborné informace k onemocnění štítné žlázy a významu její správné funkce. V závěru akce čtyřicet pět dětí vypustilo růžové balonky, které jako Robinsonova balónková pošta odnesly k nebi různá přání. Ať balonky doletí na místo určeni a všechna přání se splní. - gl -

Informace o výběrových řízeních

Na základě výsledků výběrových řízení byli s účinností od **1. 6. 2010** ředitelem FN Ostrava ustanoveni:

- **Mgr. Erika Hajnová Fukasová** do funkce vrchní sestry Kliniky onkologické.
- **Mgr. Ludmila Klemsová** do funkce vrchní sestry Oddělení kardiovaskulárního.
- **Jana Klementová** do funkce vrchní sestry LDN Klokočov.
- **Šárka Dlouhá** do funkce staniční sestry stanice A LDN Klokočov.
- **Jana Krajcarová** do funkce staniční sestry stanice B LDN Klokočov.
- **Jana Dobešová** do funkce staniční sestry stanice C LDN Klokočov.
- **Marie Vlčková** do funkce úsekové fyzioterapeutky LDN Klokočov.
- **MUDr. Věra Ploticová** do funkce zástupce přednosta pro léčebnou péči Ústavu klinické biochemie.
- **MUDr. Jan Němčanský** do funkce zástupce přednosta pro výchovnou a vědeckou činnost Oční kliniky.

Ing. Lenka Nétková
náměstkyně ředitele pro personální řízení

Úvodník

Akreditační střípky – tentokrát o jistotě

Blíží se prázdniny a většina z nás již stíhá pomyšlný metr. I letos se těšíme na léto, ale tak nějak jinak. Není to jen vidina zasloužené dovolené, sluníčka a sladkého nicnedělání, ale i víra, že dnem 2. 7. 2010 bude úspěšně zakončena další důležitá kapitola dějin FNO. Toto datum, ať chceme či nechceme, přinese změnu. Po odjezdu akreditačních inspektorů JCI stres a nejistotu vystřídá osvobuzující jistota a my budeme o zásadní zkušenost bohatší. Bez ohledu na výsledek nás na okamžik zastaví a mimoděk přinutí k malé osobní rekapitulaci. Celá scéna se najednou objeví v úplně jiném světle – lidé, vztahy, záměry a důvody, správná i méně zdařilá rozhodnutí nás všech. Každý z nás je nedílnou součástí této změny a má na ní svůj podíl. Určení jeho velikosti je však velmi náročné, neboť je podmíněno mírou naší osobní odvahy být upřímný sám k sobě.

Akreditace JCI je bezpochyby ambiciózní volbou a tomu odpovídala i její příprava. Každý něčím přispěl – jeden vyčkáváním a dobrou radou, druhý pilí a odpovědným přístupem a jiný zase „diplomatickou“ pózou či usilovným hledáním důvodů, proč něco nejde. Děkuji všem a zvláště

pak těm posledně jmenovaným, kteří neúnavně trénovali mou výdrž a pozornost a umožnili mi tak ještě hlouběji proniknout do tajů lidské duše. Pro mne osobně byla tato etapa, ač značně vysilující, vzácnou školou života, kterou nemůže nahradit žádný sebevíce nákladný manažerský kurz. Věřím v lidi, jejich poctivost a moudrost. Nemyslím však tu hranou či vyčtenou z knih, ale tu opravdovou, uloženou hluboko pod slupkou „důstojnosti“ a tvrdosti v srdci každého člověka. Přeji vám, ať si tuto moudrost zachováte nejen v době akreditačního auditu, ale napořád. Nemějte strach, ten není na místě. Mějte víru v sebe a správnost toho, co děláte a úspěch vás nemůže minout.

S přáním krásných, slunečných prázdnin

Ing. Gabriela Franková
manažerka jakosti

Návštěva čínského vědeckého ataše

Dne 13. května letošního roku navštívil naši nemocnici pan Zhan Hongqi, vědecký atašé velvyslanectví Čínské lidové republiky v České republice. Hosta doprovázel Ing. Dvořáček z agentury CzechInvest, která setkání pomohla zprostředkovat. Pan atašé se v průběhu své návštěvy setkal se zástupci vedení nemocnice a prohlédl si některá špičková klinická pracoviště. Velice jej zaujal nově instalovaný CyberKnife, který je součástí Onkologické kliniky FNO, měl možnost seznámit se s úrovní péče poskytované na jednotce intenzivní péče Neurochirurgické kliniky FNO a navštívil rovněž pracoviště angiolyngy RDG ústavu FNO. **V prů-**

běhu setkání byly taktéž podrobně prodiskutovány možnosti vědecké spolupráce se špičkovými výzkumnými centry v Číně, v současné době již byly vypracovány konkrétní nabídky výzkumných projektů. Prvním potvrzeným kontaktem je univerzitní centrum Soochow v provincii Jiangsu. První společné projekty budou zaměřeny na aplikaci kmenových buněk v mnoha indikacích, translační výzkum molekulární biologie, výzkum genetických poruch a problematiku nanočástic. Spektrum spolupráce bude dále rozšiřováno, plánovány jsou výměnné pobyty a stáže i zapojení studentů do výzkumu. MUDr. Václav Procházka, Ph.D., MSc.

Dar Nadačního fondu Evraz

(pokračování ze str. 1)

Sonograf je největším projektem z celkové částky 8,9 mil. Kč, kterou Nadační fond Evraz poskytuje v roce 2010 k realizaci 39 záměrů.

„Doufám, že tento moderní přístroj bude malým pacientům co nejvíce prospěšný,“ řekl při slavnostním předání sonografu Ing. Zbyněk Kvapík, MBA, generální ředitel společnosti Evraz Vítkovice Steel. „Fond, který byl zřízen v roce 2006, se snaží pomáhat v mnoha různých oblastech. Letos se jeho pozornost zaměřila především na děti a mládež postižené dětskou mozkovou obrnou.“

MUDr. Marie Kunčíková, přednostka kliniky: „Velmi si tohoto daru, který je úzce spjat s projektem Komplexní péče o děti s dětskou mozkovou obrnou, vážíme. Umožňuje poskytnout malým pacientům v rámci kliniky komplexní a především velmi šetrnou diagnostickou péči. Během ní například může mít rodič kojence v náručí, což vyšetřovaným dětem navodí během prováděné sonografie pocit bezpečí. **Pomocí sonografu vyšetříme zhruba 300 dětí ročně, přičemž půjde nejen o nové pacienty, ale také o děti, které jsou již v naší péči dlouhodobě.** Na kliniku dětské neurologie jsou přiváženy děti z celého Moravskoslezského kraje, jež vyžadují neurologickou diagnostiku pro ohrožení různými riziky, u nichž by mohlo dojít ke komplikacím centrálního nervového systému. Těm může v mnoha případech zabránit právě včasná a kvalitní diagnostika pomocí sonografu, který nám umožňuje provést multimodální kombinované vyšetření.“ **Sonografická vyšetření patří k moderním, kvalitním a neinvazivním zobrazovacím metodám, které přispívají ke špičkové práci nejen dětských neurologů a maximálně vycházejí vstříc pacientům.** „Přístroj můžeme bez problémů dopravit až k lůžku hospitalizovaného dítěte a vyšetřit je přímo na pokoji. Ten-

to šetrný přístup vítají i rodiče, kteří jsou zde spolu se svými ratolestmi,“ doplňuje zástupkyně přednostky MUDr. Hana Medfická, která absolvovala všechna potřebná školení a bude se sonografem pracovat. „Sonograf například umožňuje zachytit strukturální změny mozku spojené se syndromem dětské mozkové obrny, různé cévní abnormality, vrozené malformace, monitoraci průtoků cévním řečištěm mozku apod.“

Vyšetření prováděná novým sonografickým přístrojem se budou týkat například dětí z rizikových těhotenství, dětí předčasně narozených a s nízkou porodní hmotností, které jsou v nejnepříhodnějších údobích života ohroženy různými komplikacemi zdravotního stavu, které mohou mít nepříznivý vliv na vývoj dětského mozku.

My a výzkum

Celoživotní vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků prospívá jejich odbornému růstu i zvyšování kvalitních služeb FNO

Ocenění za publikační činnost

Přednášková činnost a publikování výsledků kvalitní práce odborníků i činnosti v oblasti vědy a výzkumu patří k trvale se rozšiřujícím aktivitám, které cíleně a na odborné úrovni prezentují úsilí Fakultní nemocnice Ostrava zaměřené na špičkově léčené a spokojené pacienty. V roce 2009 nejvíce publikovalo a za tuto aktivitu bylo vedením FNO oceněno pět zaměstnanců nemocnice.

Daniela Třetinová, radiologický asistent z Radiodiagnostického ústavu FNO, publikovala v recenzovaném časopise Praktická radiologie a je také spoluautorkou několika dalších článků. Mgr. Dana Streitová, vrchní sestra, ARK, byla oceněna za projekt Prevence sepse a publikaci výsledků a preventivních doporučení. Ošetřování pacientů se stomiemi se dlouhodobě věnuje a výsledky práce v této

Při naplňování strategie zajišťování a zvyšování kvality ošetrovatelské péče se zaměřujeme také na kontinuální vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků.

oblasti publikuje Radomíra Vítková, stoma sestra z Chirurgické kliniky FNO. Spolu s ní byla za publikaci v zahraničním časopise oceněna také Mgr. Anna Gregorová, fyzioterapeut, KLR, která zpracovala Národní standard fyzioterapie „Cévní mozková příhoda“. A za práci v projektu Dialog a za publikace v odborných časopisech byl oceněn PhDr. Jozef Látka, Ph.D., vrchní sestra, Oční klinika FNO. „Při naplňování strategie zajišťování a zvyšování kvality ošetrovatelské péče se zaměřujeme také na kontinuální vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků. K aktivním a efektivním formám celoživotního dobrovolného vzdělávání patří také přednášková a publikační činnost,“ říká PhDr. Zdeňka Šinágllová z Úseku ošetrovatelské péče FNO. „Ceníme si toho, že v přednáškové činnosti jsou naše sestry, ale také ostatní kolegové,

stále aktivnější. Podporujeme je k účasti na kongresech, odborných sympoziích či seminářích, jde nám samozřejmě o to, aby nešlo o pasivní účast, ale o formu aktivního příspěvku. Další efektivní formou celoživotního vzdělávání je publikační činnost. Sestry publikují soubory vlastních zkušeností, které jsou podpořeny studiem dané problematiky. Odborné dozrávání pod přímým dohledem čtenářů přináší důležitou zpětnou vazbu a zlepšování orientace v oboru.“ Celoživotní vzdělávání sester, porodních asistentek a ostatních nelékařských pracovníků vede k zdokonalování jejich

vědomostí a dovedností. Jsou dostatečně známy korelace mezi odborným růstem a faktory, jako je spokojenost, stabilizace zaměstnanců a zvyšující se kvalita poskytované péče o pacienty. Ošetrovatelské vzdělávání je důležitým přínosem pro naplňování strategických plánů nemocnice. - gl -

Sledování pádů u hospitalizovaných pacientů

Sledování pádů u hospitalizovaných pacientů je v naší nemocnici jedním z indikátorů kvality ošetrovatelské péče. Asi je celkem zbytečné se zmiňovat o tom, že pády pacientů se jednoznačně řadí k nejvíce rizikovým mimořádným událostem. Od roku 2003 se zařadila naše nemocnice do projektu, který navrhla rada Sdružení fakultních nemocnic. Od roku 2008 se stala garantem sledování pádů u hospitalizovaných pacientů ČAS.

Na základě sběru dat máme čtvrtletně k dispozici tabulky s výsledky nejen za naši nemocnici, ale i ostatní zařízení, abychom mohli případně srovnávat naše úspěchy i neúspěchy. Podmínkou je, že se pády pacientů budou hlásit poctivě, jinak jsou výsledky zcela zkreslené. Cílem není nikoho trestat. Indikátor kvality je podíl zranění na 1000 ošetrovacích dnů. Podle zahraniční literatury se jako optimální jeví indikátor v rozmezí 0,4–0,7. U interních oborů je tolerována hodnota vyšší.

V loňském roce, na základě preauditního šetření, nám bylo vytykáno konzultanty JCI nepřehodnocování rizik pádů pacientů. Z těchto důvodů jsme vytvořili novou tabulku hodnocení rizik pádů a zároveň jsme aktualizovali standard ošetrovatelské péče, ze kterého nyní vyplývá povinnost přehodnotit riziko pádů vždy při změně stavu, medikaci nebo po operaci.

Od roku 2003 se zařadila naše nemocnice do projektu, který navrhla rada Sdružení fakultních nemocnic. Od roku 2008 se stala garantem sledování pádů u hospitalizovaných pacientů ČAS.

Zároveň s touto změnou jsme začali provádět audity, ve kterých se zaměřujeme právě na hodnocení a následné přehodnocování rizik pádů. V současné době jsme prošli téměř všechny kli-

niky a oddělení, ne však všechny stanice. Nenašli jsme ani jedno oddělení, kde by se nehodnotilo riziko při příjmu. Občas jsme se setkali s tím, že byly používány staré tiskopisy, a tím došlo ke zkreslení výsledků, občas se někde riziko pádů zapomnělo přehodnotit, ale tyto chyby byly spíše ojedinělé. Na tato oddělení se budeme vracet, abychom si ověřili, jestli byla udělána náprava.

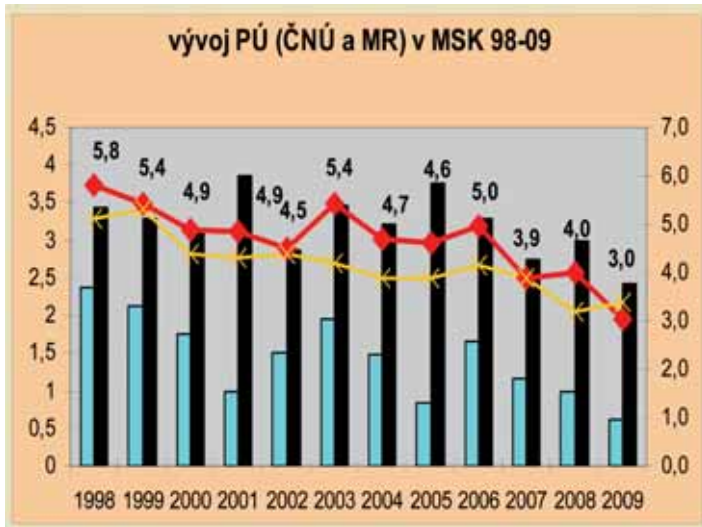
Chápeme, že celá nemocnice se intenzivně připravuje na akreditaci JCI a všichni mají práce víc než dost. Všichni chceme uspět. Naším cílem rozhodně není práci sestřím ještě více ztěžovat nebo někoho trestat. Spíš chceme danou problematiku konzultovat. Velmi kladně hodnotíme přístup sester na většině pracovišť, kam jsme dosud přišli, a zejména jejich vstřícnost a ochotu k další spolupráci.

Bc. Mirka Berková
Traumatologické centrum FNO

Vysoká kvalita perinatologické péče

Perinatální úmrtnost v Moravskoslezském kraji je poprvé v historii pod celostátním průměrem.

vysokou kvalitu perinatologické péče v Moravskoslezském kraji.

Trvale klesá mrtvorozenost (tmavé sloupce) i časná novorozenecká úmrtnost (světlé sloupce).

S těmito pozitivními výsledky celorepublikového rozboru kvality perinatologické péče a se závěry celostátní konference perinatální medicíny seznámil MUDr. Ondřej Šimetka, přednosta Porodnicko-gynekologické kliniky FNO, zástupce všech krajských porodnických pracovišť na pravidelném setkání, které se uskutečnilo 4. května v Klimkovicích.

Počet mrtvě narozených dětí a novorozenců, kteří zemřou do sedmi dnů po porodu, v Moravskoslezském kraji dlouhodobě překračoval celostátní průměr. Výsledky roku 2009 však dokazují klesající počet těchto dětí. **Zatímco celostátní průměr je 3,4 promile, což mimo jiné řadí Českou republiku do absolutní světové špičky, Moravskoslezský kraj v čele s Porodnicko-gynekologickou klinikou Fakultní nemocnice Ostrava, která je jedním z 12 perinatologických center v ČR, dosáhl výsledku 3 promile (v roce 2006 to bylo 4,95 promile).** Jde o historický mezník, který prokazatelně dokazuje

dobře dař perinatologickou péči centralizovat.

Do našeho centra se totiž ještě před porodem v rámci programu „transfer in utero“ (převoz v děloze) dostane více než devadesát procent dětí, které naši péči potřebují. V roce 2009 to bylo více než 180 matek odeslaných z jiných porodnic na naše pracoviště ke specializované péči. „Porody v regionu představují 11 procent všech porodů v republice. Zatímco celorepublikový růst počtu porodů se zastavil, počet porodů ve

„Jsme **nejvytíženější perinatologické centrum v České republice**, které zastřešuje velký region s mnoha porodnickými pracovišti a se spádovou oblastí 1,3 mil. lidí,“ konstatuje MUDr. Šimetka s tím, že pro Prahu a okolí, tedy pro spádovou oblast o něco větší, než je spádová oblast FNO, jsou k dispozici perinatologická centra tři. „Výborné výsledky, kterých jsme dosáhli, svědčí o tom, že **spolupráce mezi perinatologickým centrem a porodnickými pracovišti regionu funguje perfektně a že se velmi**

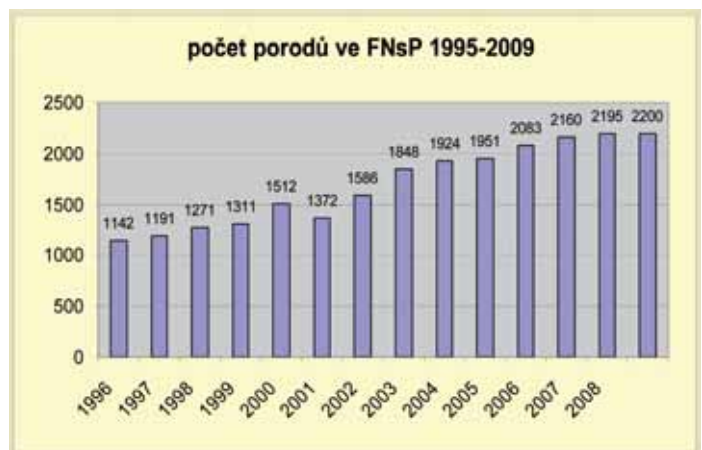
FNO stále stoupá. „Přitom každý pátý porod v našem zařízení je předčasný, což klade velké nároky na personál,“ říká MUDr. Šimetka. „V roce 2009 se v našem perinatologickém centru narodilo

V Perinatologickém centru FNO se rodí zhruba 50 procent všech dvojčat z celého regionu.

22 novorozenců s porodní hmotností nižší než 750 g, stejný počet dětí dosahoval váhy mezi 750 až 1000 g a 191 dětí se pohybovalo mezi jedním až dvěma kilogramy. Předčasně narození novorozenci s hmotností pod 2 kg tedy představují 10 procent ze všech porodů.“

K zajímavým údajům patří také to, že každé desáté dítě, které se narodí v Perinatologickém centru FNO, pochází z vícečetného těhotenství. „Rodí se u nás zhruba 50 procent všech dvojčat z celého regionu. Je to dáno tím, že často jde o rizikové porody, které je vhodné mít pod vysoce odbornou kontrolou. Například 18. května 2010 se zde během jednoho dne narodily dvojčata hned čtyřem matkám,“ uzavírá přednosta kliniky.

Lenka Gulašiová

Porodnost v republice a kraji klesá, ale počet porodů ve FNO stále stoupá.

Regionální seminář na aktuální téma

Dne 11. března 2010 uspořádala Porodnicko-gynekologická klinika FN Ostrava **regionální seminář na aktuální téma ultrazvukové diagnostiky vrozených vývojových vad v prenatálním období**. Setkání se zúčastnilo přes 130 gynekologů z celého Moravskoslezského kraje, ale také genetické a pediatri zabývající se prenatální diagnostikou. Na semináři byly prezentovány výsledky roční práce nově zbudované ambulance prenatální diagnostiky při Porodnicko-gynekologické klinice FNO a předneseny příspěvky našich lékařů. Ty podrobně rozebíraly jedno z nejdiskutovanějších témat v prenatální diagnostice – přístup ke screeningu Downova syndromu (trizomie 21. chromozomu), který je nejčastější chromozomální vadou v populaci s incidencí okolo 1:650.

„V této oblasti se za posledních několik let urazil velký kus cesty a světlo světa spatřily nové metody vyhledávání trizomie 21. chromozomu. Jde například o tzv. prvotrimestrální screening, jenž je vý-

razně přesnější, citlivější, spolehlivější a včasnější, než metody starší, zatím však ke škodě těhotných žen kvůli nejasným doporučením ze strany ČGPS mnohdy rigidně používané mnohými gynekology. Jsme názoru, že je zapotřebí tuto metodu screeningu v našem regionu dále propagovat a přesvědčit odbornou veřejnost o její kvalitě. Zároveň bych však varoval před prováděním tohoto screeningu

Prvotrimestrální screening je výrazně přesnější, citlivější, spolehlivější a včasnější.

bez patřičných školení a zkušeností a bez zájem kvalitní laboratoře a kvalitního ultrazvukového přístroje,“ uvádí vedoucí lékař prenatální diagnostiky FNO MUDr. David Matura.

„Zavádění metody tzv. prvotrimestrálního screeningu není jednoduché a je potřeba vynaložit mnoho energie, elánu a obětavosti, abychom

přesvědčili odbornou veřejnost regionu o smyslnosti naší práce, která přinese užitek především těhotným pacientkám,“ dodává MUDr. Michal Pětroš, který má dle slov přednosta kliniky MUDr. Ondřeje Šimety na uvedení nové metody do praxe největší zásluhu.

Jako host vystoupil doc. MUDr. Pavel Calda, CSc., předseda Sekce ultrazvukové diagnostiky a fetomaternální medicíny ČGPS JEP ČR a člen mnoha podobných sdružení na celém světě. Nejenže přispěl jednou z výukových přednášek o ultrazvukové diagnostice, ale nešetřil ani slovy chvály a uznání na konto pracoviště prenatální diagnostiky FNO. Na závěr se dostalo celému týmu – jmenovitě MUDr. Maturovi, MUDr. Pětrošovi a MUDr. Pannové – poděkování od přednosta kliniky za obětavou a vysoce kvalitní práci.

MUDr. Igor Michalec

Chirurgie štítné žlázy na ORL klinice

Chirurgie štítné žlázy byla až donedávna doménou všeobecných chirurgů navzdory tomu, že štítná žláza je typicky krční orgán. Hlavní důvod, proč otorinolaryngologům trvalo poměrně dlouho, než se v této části chirurgie prosadili, plyne zejména z historických souvislostí. Základy moderní chirurgie štítné žlázy položil v 19. století chirurg Theodor Kocher a všeobecní chirurgové si poté po mnohá desetiletí předávali veledůležitě zkušenosti, které chyběly ORL lékařům.

Do rukou otorinolaryngologů v České republice se problematika štítné žlázy začala výrazněji dostávat zejména v posledních 15 letech. Otorinolaryngologové provádějí na krku řadu dalších operací, proto je jim oblast štítné žlázy velmi blízká.

MIVAT

MIVAT – detail

Nezanedbatelnou výhodou je i skutečnost, že pro ORL lékaře je standardem předoperační i pooperační kontrola hybnosti hlasivek, které jsou inervovány zvrtným nervem probíhajícím v blízkosti štítné žlázy.

Na ORL oddělení Fakultní nemocnice Ostrava se operace štítné žlázy provádějí od roku 2006. Od té doby lékaři tamního oddělení provedli téměř 480 operací štítných žláz. V naprosté většině se jednalo o úplné odstranění štítné žlázy (tzv. totální tyroidektomie). V současné době je zřejmý trend k minimalizaci rizik vedoucích k poškození zvrtného nervu, který zajišťuje hybnost hlasivek. Na ORL klinice je proto při operaci vždy prováděna identifikace nervu, což výrazně snižuje riziko jeho poškození. V posledním roce je používána i tzv. neuromonitorace zvrtného nervu při operaci štítné žlázy. Zcela zásadní roli na minimalizaci počtu poškození nervu má ale zkušenost operátorů, která se zvyšuje se zvyšujícím se počtem operací.

Velmi důležitá je spolupráce s endokrinology, kteří operace indikují a kteří pacienti po operaci opět přebírají do své péče. Většina pacientů totiž po operaci musí užívat hormony štítné žlázy. Na ORL kliniku posílá své pacienty velká část endokrinologů kraje, často jde o pacienty profesionály (učitelé apod.), u nichž „nesmí“ dojít k poškození hlasivek, mnohdy jde o pacienty již dříve operované na jiných pracovištích, u nichž se předpokládá obtížnější operace. Na péči o pacienty se ale podílejí i další odbornosti, např. oddělení nukleární medicíny, kde je u pacientů s karcinomem štítné žlázy prováděna po operaci tzv. radioeliminace „zbytků“ žlázy. Úspěšnost chirurgie štítné žlázy je hodnocena především výskytem pooperačních komplikací, které mohou být pro pacienty obtěžující, a to poškození hybnosti hlasivek způsobené poškozením či pohmožděním zvrtných nervů a narušení metabolismu vápníku. Na Otorinolaryngologické

Topografie štítné žlázy

CT obraz strumy

klinice FNO je výskyt trvalé parézy hlasivky na úrovni 1 % operovaných laloků, což je v korelaci s údaji udávanými ve světové literatuře.

MUDr. Pavel Schwarz,
Doc. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D.
ORL klinika FN Ostrava

Figarova svatba

(pokračování ze str. 1)

„Naším cílem je poskytnout pacientům nejen nadstandardní medicínskou péči, ale také jim umožnit příjemné společenské vyžití,“ říká MUDr. David Feltl, Ph.D., přednosta Onkologické kliniky FNO. „Náš nový přednáškový sál v modernizované budově kliniky je natolik dobře technicky vybaven, že můžeme našim pacientům nabídnout nejen zajímavá hudební a divadelní představení, ale v rámci nově vytvořeného filmového klubu také promítání filmů. První z nich bychom chtěli našim hospitalizovaným pacientům představit už v červnu.“

Michaela Hofmanová, PR a komunikace, projekt Ostrava 2015: „Projekt Ostrava 2015, se kterým město kandiduje na titul Evropské hlavní město kultury, si klade za cíl vytvořit z Ostravy místo pro šťastný život. Místo, k němuž budou mít jeho obyvatelé vztah a z něhož nebudou odcházet. K naplnění tohoto cíle je nutné zkvalitnit životní podmínky všech obyvatel, ať už se to týká bydlení, práce, životního prostředí, trávení volného času nebo třeba pobytu v léčebném zařízení. Kvalitní zdravotní péči mohou poskytnout jedině profesionálové, ale pomoci zpříjemnit čas, který pacienti tráví v nemocnici, můžeme i my. Proto vznikl ve spolupráci s FNO Ostrava projekt, který pacientům zajišťuje možnost kulturního vyžití i během léčebného pobytu v nemocnici.“

-gl-

XVIII. výroční sjezd České kardiologické společnosti

V Brně proběhl ve dnech 16. až 19. května XVIII. výroční sjezd České kardiologické společnosti. V současné moderní medicíně narůstá význam role zdravotních sester, které plní řadu odborných a vysoce specializovaných výkonů. Týmově spolupracují s lékaři a realizují velkou část léčebné a ošetrovatelské péče. Zdravotní sestra je profesionálka v rámci péče o pacienta i v přístupu ke své erudici. Celoživotní vzdělávání a účast na odborných akcích se pro ně proto stává nezbytností.

Setkání sester v rámci kongresu bylo na vysoké odborné úrovni, přineslo mnoho nových poznatků a prostor pro předávání zkušeností z širokého spektra kardiologické tematiky.

Velké poděkování patří účastnicím právě z naší fakultní nemocnice, které se svými příspěvky podílely na odborném programu. Jedná se o sestry z kardiologického oddělení a z oddělení funkční diagnostiky – S. Voštinákovou, P. Holou, H. Tiefenbachovou, E. Zvolánkovou, Z. Hrabovskou. Nemohu opomenout posterovou sekci, ve které byly opět zastoupeny kolektivní funkční diagnostiky a kardiologického oddělení.

Mgr. Ludmila Klemsová
vrchní sestra kardiologického oddělení
a koordinátorka odborných akcí za pracovní skupinu Ošetrovatelství v kardiologii ČKS

Anketa

Tým s historickým prvenstvím

Představujeme vám tým, kterému už nikdy nikdo nevezme historické prvenství - jako první na území České republiky a střední Evropy umí pracovat s CyberKnifem.

Bc. Lukáš Knybel, zásahový technik přístroje Cyberknife: „Absolvoval jsem třítydenní kurz na základně společnosti Accuray v Sunnyvale v Kalifornii. Po každém týdnu jsme museli složit písemný test a poslední týden nás čekala i praktická zkouška se simulací chyby systému a tzv. Openbook test. Výsledkem bylo udělení certifikátu společnosti Accuray. Osobně jsem se účastnil i kompletní instalace systému, což byla výborná škola, a nyní stále dál studuji další a další manuály a jsem v neustálém kontaktu s odborníky ze zahraničí. Doslova mráz mi běhal po zádech při prvním kontaktu s robotem v pohybu. Variabilitu pohybů robota beru jako úžasnou věc. Stroj je fascinující i díky perfektně zvládnutému

uživatelskému rozhraní, které zjednodušuje práci s tak propracovaným systémem. Chyba se dá udělat vždy, ale díky nepřehlednému množství bezpečnostních prvků ji u CyberKnifu neuděláte tak snadno. Nyní si téměř nepřetržitě zdokonaluji své znalosti a vědomosti, abych co nejvíce přispěl ke zdárnému dokončení fyzikálního provozu, k úspěšnému splnění všech požadavků pro uvedení do klinického provozu a abych následně dokázal udržovat CyberKnife stále v dobré kondici!“

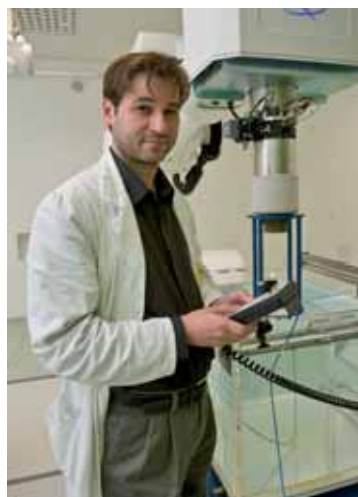

MUDr. Ing. Jakub Cvek, Ph. D.: „Mým úkolem, nejnáročnějším a nejzásadnějším, bude, kromě výběru vhodných pacientů pro léčbu CyberKnifem, určit také co nejpřesněji oblast, která by měla být vystavena nejvyšší dávce záření, a zároveň ochránit zdravé tkáně a orgány. Vůbec první základní informace o tomto velmi moderním přístroji jsem během posledních let získával a získávám z odborných časopisů a vědeckých konferencí. Praktické zkušenosti jsem pak začal nabírat až při školení v USA a ve Francii, které bylo pro mne velkým přínosem.“

Bc. Andrea Binarová, radiologický asistent: „Mým úkolem bude aplikovat samotnou léčbu, tzn. ozářit pacienta. Zní to celkem jednoduše, ale činnost související se samotnou aplikací je mnohem víc. Přes samotné ovládání systému, jeho kontroly, zejména k zajištění přesné a bezpečné aplikace léčby. Vzhledem k tomu, že se jedná o jediný exemplář takového zařízení v ČR a střední Evropě, příliš zkušeností jsem neměla. Absolvovala jsem Technical Training Course přímo v Accuray Inc. (Sunnyvale, CA, USA) a Clinical Training Course v Lille (Francie). Doufám, že znalosti a praktické zkušenosti budou rychle přibývat, zejména díky mezinárodní spolupráci a podpoře v podobě CyberKnife Society. Co je na CyberKnifu nejzajímavější? To je těžká otázka. Snad pomalu neomezená volnost pohybu robota, což v porovnání s klasickým linearem je až neuvěřitelné. Iris kolimátor, který umožňuje nahradit všechny kolimátory, a samotná výměna jednotlivých kolimačních jednotek. A co je nejnáročnější? Ze začátku bude náročné asi všechno, přece jenom budeme

aplikovat mnohem vyšší dávky záření a pomocí úplně jiné techniky než dosud. Předpokládám, že nejnáročnější bude zajistit přesnost léčby, tudíž správně ovládat verifikační systém. Celý tým v nejbližší době čeká samotné spuštění CyberKnifu, pracoviště se připravuje na klinický provoz. Mě osobně čeká naučit se bezchybně ovládat celý systém, zajistit workflow a rozšiřovat své znalosti a zkušenosti. Do budoucna předpokládám rozšíření pole svého působení na rovinu samotného plánování léčby.“

Ing. Břetislav Otáhal, klinický radiologický fyzik: „U každého pacienta před léčbou musím naplánovat předepsanou dávku do objemu, který doporučil lékař, a následně sleduji dozimetrické charakteristiky u urychlovačů. V souvislosti s touto činností mám samozřejmě mnoho dalších povinností. S CyberKnifem se postupně seznamuji v praxi až nyní. Mám však za sebou dvě velmi specializovaná školení v Kalifornii a ve Francii v Lille, takže jsem už dopředu věděl, co vše tento přístroj umí, i to, že je poměrně velmi samostatný. Za nejnáročnější v mém oboru považuji měření a nastavování přístroje, které se provádí s přesností na desetiny

milimetru. A co bude dál? Nabíráme data do plánovacího systému, pak nás čeká v pořadí druhá zkouška a následně klinický audit. To vše bychom rádi stihli co nejdříve, abychom již v průběhu prázdnin mohli požádat o povolení klinického provozu.“

RNDr. Jiří Seget, klinický radiologický fyzik: „Má pracovní náplň je totožná s náplní Ing. Otáhala. Zajišťuji a ověřuji technické parametry přístroje. Plánuji léčbu, provádím výpočet izodozního ozařování pro každého pacienta zvlášť. A stejně jako mí kolegové jsem mnoho informací získal absolvováním školení v USA a ve Francii. Ale vzhledem k tomu, že jde o další typ lineárního urychlovače, které již máme na klinice dva, jen s jinými parametry, není to pro mě žádná novinka. Pracuji s těmito přístroji již patnáct let. U CyberKnifu však oceňuji jeho vysoký stupeň přesnosti, ten je opravdu výjimečný. A co mě čeká v nejbližší době? Nyní zpracováváme obrovské množství dozimetrických dat – měříme, kalibrujeme,

zpracováváme. Je to docela náročný a složitý proces. A po jeho ukončení nás čeká klinická praxe.“

Blahopřejeme

V červnu slaví významné životní jubileum naši kolegové:

Prof. MUDr. Rajko Doleček, DrSc.
Stanislava Svítková
Alena Šugárková
Olga Hlavicová
MUDr. Marta Burkovičová

Děkujeme za práci, kterou jste pro naši nemocnici vykonali a do dalších let Vám přeje me radost a spokojenost v osobním životě.

XV. Rožnovské alergologicko-imunologické dny

Ve dnech 21. a 22. 5. 2010 se konaly jubilejní patnácté Rožnovské alergologicko-imunologické dny na téma Genetika. Setkání alergologů a imunologů z celé republiky se konalo v Rožnově pod Radhoštěm a účastnilo se ho 109 lékařů. S odborným programem vystoupili lékaři z genetiky FN Brno a FN Ostrava. Primářka Oddělení lékařské genetiky FN Brno MUDr. Renata Gaillyová, Ph.D., zahájila seminář přednáškou o genetickém poradenství, primářka Oddělení lékařské genetiky FNO MUDr. Eva Šilhánová hodnotila rizikové skupiny těhotných žen z pohledu klinického genetika. K dalším tématům, která zde lékaři otevřeli, patřila například role farmakogenetiky v léčbě astmatu, užití beta 2 adrenergik u astmatiků s polymorfismem beta 2 adrenoreceptorů, léčba antileukotrieny a inhalačními kortikoidy. Dále byly uváděny práce týkající se polymorfismu v promotorové oblasti genu leukotrien C4 syntázy, zaujaly také přednášky zaměřené na dědičné nádorové syndromy, na komplexní péči o neplodné muže a na názorný přehled vyšetřovacích metod molekulární cytogenetiky, které představují souběh molekulárně biologických a cytogenetických přístupů. Ty získávají stále větší význam při stanovení korelace mezi chromozomovými změnami a jejich klinickými projevy. - red -

Inzerce zdarma

■ Dlouhodobě pronajmu zrekonstruovaný byt 1+kk s balkonem Ostrava-Porubě na ul. Jana Šoupala. Pokoj rozdělen zídou na spací a obývací část, vše nové – nutno vidět. Cena 5900 Kč vč. služeb. Tel.: 605 545 064.

■ Sháním pozemek pro výstavbu rodinného domu v okolí Ostravy (dojezd do OV do 20 km). Tel.: 725 893 835, e-mail: markissek@seznam.cz.

■ Dlouhodobě pronajmu byt v os. vl. 1+1 v Ostravě-Hrabůvce, částečně zařízený (pračka, lednička atd.). Cena včetně služeb 5500 Kč, při rychlém jednání sleva. Tel.: 732 255 963 po 17.00 hod.

TENTO ZPRAVODAJ TISKNE

 Ringier Print

Ringier Print CZ a.s.
Na Rovince 876
720 00 Ostrava-Hrabová
Tel.: 596 668 111
www.ringierprint.cz

Poetická oáza klidu

Galerie Ametyst hostí ve dnech 30. 5. až 26. 6. výstavu děl malířů Vladimíra a Ondřeje Kočárůvých.

Otec a syn mají již za sebou bezmála šest desítek společných výstav a jejich obrazy byly k vidění v prostorách Parlamentu ČR i v soukromých galeriích v Brně, Opavě, Olomouci, Liberci, Přerově, Vsetíně či Frýdku-Místku. Vladimír Kočár se zaměřuje na zátiší a kytice, především na kytice prosté, luční s akcentem šípky či jeřabiny. Jeho syn Ondřej ztvárňuje po-

etické noční uličky, ale i portréty dívek a snové krajiny. Celá kolekce olejomalb je laděna do teplých uklidňujících tónů, které diváka pohladí po duši a navodí příjemnou atmosféru pohody. Výstava je v dnešní uspěchané době oázou klidu, kdy se člověk na chvíli zastaví a ponoří se prostřednictvím obrazů do svého nitra.

Inzerce

Podobný pocit klidu a uvolnění budete v Galerii Ametyst mít i na přelomu června a července, kdy zde budou v rámci prodejní výstavy představena díla výtvarnice Miroslavy Pajasové (21. 7. 1949 – 16. 7. 2007). Přijďte se v termínu 27. 6.

až 24. 7. podívat na pastely a olejomalby inspirované přírodou a především častými cestami nejen po Evropě, nechte se oslovit prosluněnými krajinami, abstraktním uměním i klasickými tapisériemi. Budete mít pocit, jako byste s prosluněným dni stáli vedle umělkyně, která má na zádech svůj typický červený batůžek, pod paží papíry a pastely a právě vyráží do Provence, Španělska či někam ještě dál...

NOVÝ RENAULT FLUENCE
JIŽ OD 279 900 Kč *

• 6 airbagů, ESP, klimatizace a rádio CD/MP3 již v základní výbavě • integrovaný navigační systém Garminat TomTom™ • nejvíce místa na nohy ve své třídě • zavazadlový prostor 496 l

Renault Fluence: spotřeba 4,1–8,8 l/100 km, emise CO₂ 110–155 g/km. Vyobrazení vozidla je ilustrační. *Záruka 5 let nebo 100 000 km (příliš za 2 podmíněk, která nastane dříve, při bezúplatnosti a Renault Finance. **Nabízeno na příkaz dle srovnání výstavy. *Nabízeno od 31. 5. 2010

5 LET ZÁRUKA
100 000 km*

DRIVE THE CHANGE

U nás nejrychlejší dodání vozu již ve 27. týdnu 2010

Autoset Centrum, koncesionář Renault

www.autoset.cz

Haviřov,
Bludovický kopec
tel.: 596 416 870

Ostrava,
Michálkovicová (směr ZOO),
tel.: 596 240 474

Frýdek-Místek, Zelinkovice
Příborská 89,
tel.: 558 637 616

Třinec,
Lidická
tel.: 558 323 334-6

Vydavatel: FN Ostrava • Tel. č: 597 372 578
• E-mail: redakce@fno.cz • Grafika a zlom:
ASEITA spol. s r. o. • Foto: Jiří Zerzoň • Uz-
ávěrka: Každý poslední pátek v měsíci •
Určeno pro vnitřní potřebu FN Ostrava